



UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr UFV 2023/79

Kvalitetsrapport 2023

Baserad på utbildningsutvärderingar
vid Uppsala universitet

Avdelningen för kvalitetsutveckling 2023-12-06

Innehållsförteckning

Sammanfattning och reflektioner	3
1.1 Inledning	7
1.2 Metod och underlag	8
2.1 Vilka utbildningsutvärderingar omfattas?	9
2.2 Om bedömargrupperna	9
3. Vad framkom av utbildningsutvärderingarna?	10
3.1 Utbildningar på grundnivå och avancerad nivå	10
3.2 Utbildningar på forskarnivå	18
4. Universitetskanslersämbetets utvärderingar (UKÄ)	24
5. Nästa utvärderingscykel 2023-2028	25
6. Summary and reflections	26
Bilaga 1. Lista över ingående utbildningsutvärderingar 2022	30
Appendix 1. Table of included reviews of study programmes (review units) 2022	32

Sammanfattning och reflektioner

Föreliggande kvalitetsrapport baseras på den femte omgången utbildningsutvärderingar vid Uppsala universitet och omfattar utvärderingar som har genomförts under 2022 och slutförts senast under oktober 2023. Under perioden har totalt 44 utvärderingsenheter utvärderats inom ramen för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar. Av dessa avser elva utvärderingsenheter utbildning på forskarnivå från fyra fakulteter (sammanlagt omfattas 35 forskarutbildningsämnen). Totalt har 34 bedömaregrupper bedömt ovan nämnda utbildningar, varav knappt hälften har haft minst en internationell bedömare. Alla bedömaregrupper utom en har haft minst en student-/doktorandrepresentant (cirka en fjärdedel har haft två studenter/doktorander). Till en av bedömaregrupperna lyckades man inte rekrytera en doktorandrepresentant.

I rapporten redovisas en kvalitativ tematisering av i första hand *utbildningsansvarigas utvärderingsrapporter*. I utvärderingsrapporterna sammanfattas de viktigaste slutsatserna utifrån självvärdering och bedömarutlåtande, och planerade åtgärder redovisas. Utvärderingsrapporterna behandlas av ansvarig nämnd som fastställer sin slutsats utifrån utvärderingen.

Utvärderade utbildningar på grundnivå och avancerad nivå

Vanligt förekommande *styrkor* finns inom följande områden:

- Lärarnas ämnesmässiga och pedagogiska kompetens
- Måluppfyllelse, undervisning, examination och progression
- Samhällsrelevans, arbetslivsanknytning och förberedelse för arbetslivet
- Forskningsanknytning
- Utbildningens utformning och innehåll
- Studentinflytande och kursvärderingar

Vanligt förekommande *utvecklingsområden/rekommendationer* ryms inom följande områden:

- Mål, undervisning, examination och progression
- Organisation och ekonomi
- Pedagogiskt utvecklingsarbete
- Löpande kvalitetsarbete och uppföljning
- Studentinflytande och kursvärderingar
- Lika villkor och jämställdhetsperspektiv
- Koppling till framtida arbetsliv
- Internationalisering

Vanligt förekommande *planerade åtgärder* återfinns inom följande områden:

- Mål, undervisning, examination och progression
- Organisation, marknadsföring, ekonomi
- Samhällsrelevans, koppling till arbetsmarknad och alumnens erfarenheter
- Studentinflytande och kursvärderingar
- Löpande kvalitetsarbete och uppföljning
- Pedagogiskt utvecklingsarbete

Utbildningarna på grundnivå och avancerad nivå bedöms med ett undantag hålla hög kvalitet. Nämnderna uttrycker att utbildningsutvärderingarna genomförts väl enligt föreskriven modell och de planerade åtgärderna bedöms överlag som rimliga och adekvata. Totalt har tio utbildningar på

grundnivå eller avancerad nivå av nämnden fått ett beslut om särskild uppföljning av någon nödvändig åtgärd (se sid 17). En utbildning har belagts med antagningsstopp.

Utvärderade utbildningar på forskarnivå

Vanligt förekommande *styrkor* finns inom följande områden:

- Handledarnas ämnesmässiga och pedagogiska kompetens
- Måluppfyllelse
- Forskningsmiljö
- Karriär efter disputation
- Samarbete
- Forskarutbildningskurser

Vanligt förekommande *utvecklingsområden/rekommendationer* ryms inom följande områden:

- Förberedelse för ett framtida arbetsliv
- Handledning
- Forskarutbildningskurser
- Arbetsmiljö
- Samarbete, kollegium
- Bemanning och rekrytering
- Extern finansiering

Vanligt förekommande *planerade åtgärder* återfinns inom följande områden:

- Rekrytering personal
- Samarbete
- Extern finansiering
- Arbetsmiljö

Utbildningarna på forskarnivå bedöms med ett undantag hålla hög kvalitet. Nämnderna anser att utvärderingarna har genomförts enligt föreskriven modell och de planerade åtgärderna bedöms överlag som rimliga och adekvata. Två institutioner har av nämnden fått beslut om särskild uppföljning och vid den ena institutionen har ett forskarutbildningsämne belagts med antagningsstopp (se sidan 23).

Några jämförelser med tidigare kvalitetsrapporter

En framträdande styrka som är återkommande är lärarnas höga ämnesmässiga och vetenskapliga kompetens. Det gäller för såväl utbildning på forskarnivå som utbildning på grundnivå och avancerad nivå. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå är den starka forskningsanknytningen med utbildning på stark vetenskaplig grund av lärare som är aktiva forskare en närbesläktad vanlig styrka. God måluppfyllelse och utbildning av hög akademisk kvalitet är andra framträdande styrkor genom åren, så även denna gång. Den pedagogiska kompetensen och ett starkt engagemang hos lärarkåren är ytterligare en återkommande styrka för utbildning på samtliga nivåer. Vad gäller forskarutbildningen förekommer övergripande ungefär samma styrkor som för utbildning på grundnivå och avancerad nivå men vilka styrkor som faller ut som de vanligaste varierar mer från år till år. En vanlig styrka som återkommer mer regelbundet för utbildning på forskarnivå handlar om god forskningsmiljö och vissa år har de internationella inslagen i forskningsmiljön särskilt framhållits.

Återkommande rekommendationer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är att stärka det pedagogiska utvecklingsarbetet i kollegiet som innefattar diskussion mellan lärare genom regelbundna möten i kollegiala fora såsom lärarlag, lärarkollegium och lärardagar. Bedömare rekommenderar utbildningarna att hitta former för gemensamt arbete med utbildning och att etablera tydliga former för kollegial kommunikation för att främja en samsyn och stärka det systematiska utvecklingsarbetet och uppföljningen. Rekommendationer om mål och konstruktiv länkning är också vanligt förekommande. Det rör ofta enstaka kursmål, formulering av kursmål eller progressionen av vissa examensmål. Avseende jämställdhetsperspektiv finns både denna gång och i tidigare kvalitetsrapporter synpunkter om att perspektivet i vissa fall kan fördjupas utöver könsbalans.

När det gäller utbildning på forskarnivå är en återkommande rekommendation att se över forskarutbildningskurserna. Det innefattar bland annat ökat utbud, att skapa gemensamma ämnes- eller institutionskurser/nationella kurser och att göra det lättare att hitta information om vilka kurser som erbjuds.

Liksom tidigare år finns rekommendationer om att stärka mottagande och integrering av de internationella studenterna i utbildningsmiljön. Detta gäller såväl utbildning på avancerad nivå som på forskarnivå. I denna omgång föreslås för utbildning på avancerad nivå exempelvis bättre introduktion i grupparbete, mentorssystem, systematisk studieorientering och träffar mellan internationella studenter på olika utbildningsnivåer. För utbildning på forskarnivå är en återkommande rekommendation att se till att internationella doktorander ges information om forskarutbildningen på engelska, vilket också är en vanlig planerad åtgärd.

En rekommendation som har åtföljts av planerade åtgärder genom åren, och som rör såväl utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, är att bättre ta tillvara alumnens erfarenheter.

I vissa utbildningsutvärderingar har enstaka fristående kurser samt uppdragsutbildning utvärderats som en egen utvärderingsenhet. I denna omgång lyfter bedömare fram samhällsrelevansen och de fristående kursernas starka koppling till samhällets behov av ny kunskap, yrkesutövers behov av vidareutbildning och det livslånga lärandet. Det finns synpunkter om att institutionsledningen bör ta ett starkare helhetsgrepp om dessa kurser. Liksom tidigare år kommenteras att det finns behov av ett kollegialt forum för kvalitetsarbetet av dessa kurser. Låg genomströmning och bemanningssituationen nämns som utmaningar för de fristående kurserna. Åtgärder som denna gång planeras rör exempelvis översyn av kursutbudet och att ett organisatoriskt sammanhang för fristående kurser ska skapas (exempelvis med en studierektor).

Avslutande reflektioner

I universitetets modell ingår att bedömare ska lyfta fram styrkor och utvecklingsområden samt ge sina rekommendationer. Ofta uttrycker bedömare att de har fått ett gott underlag från utbildningen, att de mottagits på ett utomordentligt sätt under platsbesöket och att de hoppas att deras rekommendationer ska uppfattas som en hjälp i det fortsatta arbetet med att göra en bra utbildning bättre. Eftersom utvärderingarna i enlighet med universitetets modell ska vara så kvalitetsdrivande som möjligt lägger bedömare tonvikten vid utvecklingsområden och framåtsyftande rekommendationer. I utvärderingsrapporterna från utbildningsansvariga är också fokus att sammanfatta och ange prioriterade åtgärder framåt. Denna tonvikt gör att även kvalitetsrapporterna har fylligare beskrivningar vad gäller utvecklingsområden och planerade åtgärder än identifierade styrkor, vilket kan vara bra att ha i åtanke som läsare.

Denna omgång omfattar forskarutbildning vid fyra fakulteter. Två fakulteters hela forskarutbildning har utvärderats vilket motsvarar 28 forskarutbildningsämnen av samtliga 35 utvärderade ämnen. Båda fakulteterna har använt en och samma bedömargrupp till utvärderingen av sina 14 respektive forskarutbildningsämnen men bedömarutlåtandena har olika upplägg. I utlåtandet för den ena

fakulteten redovisas observationer, särskilt noterbart och kritiska frågor för varje ämne medan utlåtandet för den andra fakulteten är sammanfattande för alla ingående forskarutbildningsämnen. Det innebär att det inte går att urskilja hur många ämnen som omfattas av bedömargruppens respektive synpunkter i utlåtandet. Som tidigare år påverkas utfallet av vilka utbildningar som utvärderats. Denna gång ingår ett antal forskarutbildningsämnen som är relativt små vilket exempelvis avspeglas i att det finns fler planerade åtgärder som rör lokala, nationella och internationella samarbeten.

Konferensen om utbildningsutvärderingar har genom åren haft många olika teman i sessionerna som anknyter till de styrkor och utvecklingsområden som framkommer i kvalitetsrapporterna. Konferensen som skulle ha ägt rum i mars 2020, men som fick ställas in med anledning av pandemin, hade en inplanerad session kring forskarutbildningskurser. Mot bakgrund av att forskarutbildningskurser även uppmärksammas i årets kvalitetsrapport finns anledning att planera in en sådan session till nästa konferens. Hur mottagandet och integreringen av internationella studenter i utbildningsmiljön kan stärkas är också något som skulle kunna lyftas fram liksom hur universitetet drar nytta av de möjligheter det ger till en internationalisering på hemmaplan. Även olika sätt att tillvarata alumners erfarenheter kan vara intressant att fånga upp mot bakgrund av att det är en vanlig rekommendation och planerad åtgärd. Exempel på teman som förekommit på konferenserna är måluppfyllelse, arbetsliv och samverkan, forskarutbildning, internationalisering, jämställdhetsperspektiv, studentmedverkan i utbildningsutvärderingarna, kollegiala samtal för kvalitet i utbildning, bedömarperspektiv och reflektioner om universitetets modell.

I denna omgång har allvarliga kvalitetsbrister identifierats och två utbildningar har belagts med antagningsstopp. Därutöver finns beslut om särskild uppföljning av specifika åtgärder, såväl denna omgång som tidigare. Det visar att det finns skärpa i universitetets modell. Skärpan i modellen tar sig dock till viss del olika uttryck mellan fakulteterna. En del fakulteter fattar beslut om särskild uppföljning när de anser att utvärderingsrapporten inte tillräckligt reflekterar och bemöter bedömargruppens synpunkter. Utbildningsansvariga ombeds då inkomma med en ny och mer utförlig utvärderingsrapport till nämnden. Andra fakulteter återremitterar ofullständiga utvärderingsrapporter i själva beredningen inför beslut av fakultetsnämnden. I denna omgång har ett par fakultetsnämnder i samband med ärendets behandling lagt till någon ytterligare åtgärd till de som utbildningsansvariga angett i utvärderingsrapporten. En fakultetsnämnd har gett en institution i uppdrag att ta fram en handlingsplan tillsammans med nämndens utskott. Det finns vidare fakultetsnämnder som alltid ger institutionerna, eller ansvarigt organ, specifika uppdrag efter en utbildningsutvärdering. Det framgår i nämndens beslut respektive i vetenskapsområdets/fakultetens modell hur uppföljning av de planerade åtgärderna sker. Särskild uppföljning följs alltid upp av nämnden. Den årliga uppföljningens betydelse för skärpan i modellen framhålls i flera fakulteters modeller.

1.1 Inledning

Föreliggande kvalitetsrapport baseras på den femte omgången utbildningsutvärderingar vid Uppsala universitet och omfattar utvärderingar som har genomförts under 2022 och slutförts senast under oktober 2023. I rapporten redovisas en kvalitativ bearbetning av utbildningsansvarigas utvärderingsrapporter i vilka de viktigaste slutsatserna sammanfattas utifrån självvärdering och bedömarutlåtande samt planerade åtgärder till följd av utvärderingen. [Bedömarutlåtanden samt utbildningsansvarigas planerade åtgärder](#) finns externt och internt tillgängliga i medarbetaringången, liksom den [universitetsövergripande tidsplanen](#) för utbildningsutvärderingarna.

Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar beslutades av rektor hösten 2016 och har efter en översyn resulterat i rektorsbeslut om reviderade riktlinjer i juni 2022. I modellen ingår en årlig universitetsövergripande kvalitetsrapport utifrån periodens genomförda utbildningsutvärderingar. Syftet med rapporten är att sammanfatta vad utbildningsutvärderingarna visar och vilka åtgärder som planeras, för att ge en universitetsövergripande överblick och bidra till spridning av kunskaper och erfarenheter inom universitetet. Vidare kan rapporterna understödja eventuella universitetsövergripande beslut samt underlätta redovisning utifrån externa krav. Kvalitetsrapporten föredras för rektor och utgör ett av flera underlag vid rektors kvalitetsdialog med vetenskapsområdena. Bedömargruppen i UKÄ:s lärosättesgranskning av Uppsala universitet (LG20) såg kvalitetsrapporten som ett viktigt inslag som beskriver en systematik genom att specificera generella slutsatser av genomförda granskningar i form av framträdande styrkor, framträdande utvecklingsområden och planerade åtgärder. Kvalitetsrapporterna kan tillsammans ge en bild av kvaliteten och kvalitetsarbete i det samlade utbildningsutbudet.

Figur 1 visar vilka uppföljningsprocesser som ingår i modellen på universitetsövergripande nivå. Den årliga återrapporteringen från vetenskapsområdena sker under hösten och på kvalitetsdialogerna med vetenskapsområdena får rektor information om de viktigaste slutsatserna av utbildningsutvärderingar och årlig uppföljning, varefter rektor summerar sina slutsatser för konsistoriet på våren. De viktigaste uppföljningsprocesserna av årlig kvalitetsuppföljning och genomförda åtgärder till följd av utbildningsutvärderingar sker inom respektive vetenskapsområde eller fakultet.

Figur 1.



1.2 Metod och underlag

Utbildningsansvarigas utvärderingsrapporter för utbildningsutvärderingar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå har bearbetats kvalitativt och utgör grunden för de områden (teman) som redovisas i avsnitt tre. Enligt riktlinjerna uttalar sig bedömargrupperna om den utvärderade utbildningens styrkor och svagheter/utvecklingsområden samt ger sina rekommendationer till utbildningsansvariga. I utvärderingsrapporterna sammanfattar utbildningsansvariga de viktigaste slutsatserna av utvärderingen utifrån självvärdering och bedömarutlåtande samt redovisar planerade åtgärder. Utvärderingsrapporterna innehåller således ett koncentrat av bedömarnas återkoppling. Nämnderna behandlar bedömargruppernas utlåtanden och utbildningsansvarigas utvärderingsrapporter i samband med att nämndens slutsats fastställs.

Erfarenheten från tidigare kvalitetsrapporter visar att bedömarnas synpunkter generellt sammanfattas väl i utvärderingsrapporterna. Dock finns en viss variation i detaljeringsgrad vilket medför att det kan finnas återkoppling som inte avspeglas i redovisningen av områdena. Då styrkorna ofta sammanfattas väldigt övergripande har ett flertal bedömarutlåtanden analyserats för att ge en mer fyllig bild, liksom i de fall då utvecklingsområden beskrivits väldigt summariskt.

Den kvalitativa analysen av innehållet i utvärderingsrapporterna har gjorts med hjälp av analysverktyget NVivo. Textinnehållet har kodats och organiserats i vanligt förekommande teman. Styrkor, svagheter/utvecklingsområden/rekommendationer, respektive planerade åtgärder är bearbetade var för sig och områden (teman) har identifierats. De områden som identifierats som styrkor och utvecklingsområden anges med de vanligaste temana först. Det som för vissa utbildningar lyfts fram som en styrka kan för andra utbildningar vara ett utvecklingsområde. För att öka läsbarheten har planerade åtgärder placerats i direkt anslutning till respektive utvecklingsområde. För grundnivå och avancerad nivå anges underteman med kursiv stil.

2.1 Vilka utbildningsutvärderingar omfattas?

Under 2022 utvärderades totalt 44 utvärderingsenheter inom ramen för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar, se tabell i bilaga 1. Utvärderingsenheterna varierar i storlek, alltifrån en hel institutions utbildningsmiljö för grund- och avancerad nivå, ett huvudområde, ett program, en institutions fristående kurser och uppdragsutbildning, en institutions forskarutbildning till en hel fakultets forskarutbildning. Av dessa utvärderingsenheter omfattas tio institutioners och en fakultets utbildning på forskarnivå. Totalt omfattas 35 forskarutbildningsämnen, varav 14 ämnen vardera härrör från samhällsvetenskapliga fakulteten respektive språkvetenskapliga fakulteten.

2.2 Om bedömargrupperna

Totalt har 34 bedömargrupper bedömt ovan nämnda utbildningar. I fyra av bedömargrupperna ingick tre eller fyra externa ämnessakkunniga kollegor från olika lärosäten och i övriga ingick två externa kollegor. Alla bedömargrupper utom en (där rekrytering av doktorandrepresentant inte lyckades) har haft minst en student/doktorand i gruppen, och åtta bedömargrupper har haft två studenter/doktorander. Totalt har cirka 40 studenter/doktorander ingått i bedömargrupperna. Merparten av dessa studenter/doktorander är från Uppsala universitet, medan en tredjedel är från andra lärosäten i Sverige eller från två nordiska lärosäten. Alla bedömargrupper har haft minst en intern bedömare från en annan fakultet. Totalt har 26 institutioner bidragit med en eller flera interna bedömare till utvärderingarna. Fem bedömargrupper har haft en representant från arbetslivet utanför akademien.

Knappt hälften (femton) av bedömargrupperna har haft minst en internationell bedömare. Totalt har 19 internationella ämnessakkunniga bedömare medverkat i utvärderingarna. Merparten (elva) kommer från Finland (varav åtta från Åbo Akademi, övriga från Helsingfors universitet, Svenska handelshögskolan i Helsingfors samt Åbo universitet). Därutöver kommer fyra internationella bedömare från Norge (Universitetet i Bergen, Oslo universitet, Universitetet i Tromsø) och fyra från Danmark (Köpenhamns universitet, Århus universitet, IT-universitetet i Köpenhamn).

3. Vad framkom av utbildningsutvärderingarna?

3.1 Utbildningar på grundnivå och avancerad nivå

Styrkor

Vanligt förekommande styrkor finns inom nedanstående områden:

Lärarnas ämnesmässiga och pedagogiska kompetens

Lärarnas kompetens är en styrka som lyfts fram för samtliga utvärderade utbildningar. Särskilt omnämns *lärarnas höga ämnesmässiga kompetens* på stark vetenskaplig grund med lärare som är aktiva forskare. Lärarnas *pedagogiska kompetens* är också en vanligt förekommande styrka liksom att *lärarna är engagerade i undervisningen*.

Måluppfyllelse, undervisning, examination och progression

De vanligaste omdömena inom området handlar om att utbildningen sammantaget håller *hög kvalitet och har en god måluppfyllelse* samt positiva omdömen rörande *undervisning och examination*. Exempel på sådant som omnämns är varierade undervisnings- och examinationsformer, examination (rättssäkra, ändamålsenliga), konstruktiv länkning mellan mål-undervisning-examination, aktiva undervisningsformer, att det finns ett fokus på studenters lärande samt återkopplingen till studenter på studieuppgifter. *Progressionen* i utbildningen är en annan styrka.

Samhällsrelevans, arbetslivsanknytning och förberedelse för arbetslivet

Bedömnarna lyfter fram utbildningens *samhällsrelevans* där de pekar på att studenterna ges kunskaper och färdigheter som är av betydelse för samhällets behov. Inom denna kategori finns såväl utvärderade program som fristående kurser. För de fristående kurserna framhålls dess starka koppling till samhällets behov av ny kunskap samt till det livslånga lärandet. En annan styrka är *olika former av arbetslivsanknytning* i utbildningen genom exempelvis gästföreläsare från arbetslivet utanför akademien, studiebesök, möjligheter till praktikkurs, examensarbeten som sker i samverkan med industri och examinerande uppgifter med koppling till arbetslivet. Ett annat vanligt förekommande tema är att bedömnarna uttrycker att utbildningen ger en *god förberedelse för arbetslivet*, bland annat bekräftat av alumnstudier och att studenterna är eftertraktade på arbetsmarknaden. Andra styrkor som nämns med koppling till arbetslivet är *färdighetsträning* (kommunicera muntligt respektive skriftligt, analysförmåga, metodkunskaper, diskussions- och argumentationsförmåga) respektive att utbildningen har *upparbetade kontakter med arbetslivet* (programråd, alumnätverk, fakultetsråd, adjungerad adjunkt med uppgift att stärka kontakter till yrkeslivet, en LinkedIn-grupp för att följa alumnerna på arbetsmarknaden).

Forskningsanknytning

Den *gedigna forskningsbasen och en utbildning på stark vetenskaplig grund* är det vanligaste omdömet inom temat. Exempel på omdömen är ”starkt forskningsorienterad”, ”stabil vetenskaplig grund” respektive grundad i forskning som är ”state-of-the-art”. Kopplingen till aktuell forskning liksom en undervisningspraktik baserad på vetenskaplig grund är annat som lyfts fram. Det andra temat är att utbildningarna ger *god skolning i vetenskapligt förhållningssätt*. Exempel på omdömen är att utbildningen ”genomsyras av vetenskapliga angrepps- och förhållningssätt”, ”att kritisk argumentation, diskussion och analys, utgör centrala inslag på kurserna, från förstaårsstudenter till avancerad nivå” respektive ”det strukturerade upplägget med skrivarverkstäder och workshops under

C-uppsatsen”. Tydlig progression i metod och möjlighet för studenter att delta i högre seminarium eller i en vetenskaplig konferens är ytterligare exempel.

Utbildningens utformning och innehåll

Bedömare framhåller att utbildningen är *väl genomtänkt och välstrukturerad* samt att utbildningen är *uppskattad av studenterna*. *Bredden och kursutbudet* är en annan styrka. I några fall omnämns ämnets tvärvetenskaplighet.

Studentinflytande och kursvärderingar

Ett *gott studentinflytande* lyfts fram och exemplifieras av att studenterna har representation i olika organ och att synpunkter från studenter inhämtas på varierade sätt och vid olika tidpunkter. Det *goda samarbetsklimatet mellan lärare och studenter* som kännetecknas av en öppen och nära dialog uppmärksammas. *Kursvärderingsarbete* med ett systematiskt arbete med tydliga rutiner, att de genomförs på ett bra sätt, att återkoppling ges vid kursstart samt att kursrapporter görs tillgängliga för studenterna nämns också som en styrka.

Löpande kvalitetsarbete

Bedömare omnämner att det sker ett *kontinuerligt systematiskt kvalitetsarbete* i utbildningen. De lyfter fram att programansvariga och lärarna kontinuerligt arbetar med att förbättra och utveckla kurser och program samt att det finns tydliga rutiner för uppföljning och utveckling. De finner ett starkt intresse från utbildningsansvariga att utveckla utbildningen. Bedömare uppmärksammar fora för pedagogiska diskussioner (lärarlag, lärarkollegium och handledarkollegier), regelbunden utvärdering (kursvärdering, utbildningsutvärdering), den årliga uppföljningen av utvecklingsarbetet, deltagande i nationella och internationella nätverk samt kursgenomlysningar.

Studiemiljö och lika villkor

En *god studiemiljö* för studenterna, såsom ett aktivt arbete med lika villkor, ett gott stöd för studenterna och god information om tillgängligt stöd samt den fysiska miljön uppmärksammas. För vissa utbildningar omnämns ett tydligt *jämställdhetsperspektiv i undervisningen*.

Internationalisering

Inom detta område framhålls att det finns *tydliga internationella perspektiv i utbildningen* samt *den internationella miljön* i utbildningen. Även *möjligheten till utbytesstudier* lyfts fram.

Hållbarhetsperspektiv

För en del utbildningar konstaterar bedömare att det finns ett tydligt hållbarhetsperspektiv i utbildningen. Det kan vara allt från att ämnet har ett givet fokus på någon eller alla tre dimensionerna av hållbar utveckling (ekonomiska, sociala eller ekologiska/miljömässiga) vilka är en integrerad del av utbildningen, att ett hållbarhetsperspektiv finns i flera kurser i undervisning och examination, till att studenterna ges en introduktion i hållbar utveckling. En bedömaregrupp lyfter fram att hållbarhetsmålen i Agenda 2030 innefattar ”att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja ett livslångt lärande för alla” och att utbildningen svarar mot detta mål på flera sätt.

Utvecklingsområden/rekommendationer och planerade åtgärder

Vanligt förekommande utvecklingsområden/rekommendationer med tillhörande planerade åtgärder ryms inom följande områden:

Mål, undervisning, examination och progression

I detta breda område som rör utbildningens kärna återfinns återkoppling från bedömarna som omfattar alla utbildningar. De vanligaste utvecklingsområdena och rekommendationerna rör *mål och länkning*, att *analysera och förbättra genomströmningen*, samt *undervisning* (inklusive undervisningsformer och studenters lärande).

Mål och länkning omfattar rekommendationer om exempelvis kursmål, kursplaner, kopplingen kursmål och examination, kopplingen programmål och kursmål samt länkning till examensmål.

Låg *genomströmning* nämns exempelvis för fristående kurser och examensarbetskurser.

Rekommendationer ges om att analysera genomströmningen utifrån studievanor och studentgrupper, att införa regelbundna träffar online för studenter på distans (eller på fältstudier) för att stärka studenternas tillhörighet. Ett annat råd är att involvera alumner vid programintroduktion för att både ge studenterna studiemässiga råd och erfarenheter från arbetslivet.

Rekommendationer om *undervisning* rör exempelvis att förbättra återkoppling till studenter på studieuppgifter, utveckla handledningsprocesserna, bättre instruktioner för seminarier, mer studentaktiverande undervisning, att bättre introducera formen grupparbete samt information om fusk och plagiat. Andra rekommendationer rör *progression och fördjupning* (metodkurs, obligatoriska kurser, förtydliga progressionen för studenterna), *färdighetsträning* (etiska aspekter, akademiskt skrivande och presentationer på engelska), *rättsäkra examinationer* (individuella bedömning och aktivt deltagande vid seminarier), *betygskriterier*, *kurslitteratur* och *ämnesinnehåll*.

Planerade åtgärder:

Inom detta område finns flest planerade åtgärder i förhållande till övriga områden. Vanligast är *revidering av kurser (kursplaner) eller program* exempelvis för att stärka progressionen av något examensmål eller genom en översyn av kursinnehåll. Ytterligare åtgärder rör insatser för att *stärka studenters lärande* exempelvis genom att förbättra återkoppling och kursintroduktion, *genomlysning av länkningen mellan examensmål, programmål och kursmål*, liksom *översyn av examinationer*. Insatser för att *öka genomströmning*, arbete med *betygskriterier*, *översyn av kursutbud* respektive *kurslitteratur* är andra exempel på planerade åtgärder.

Organisation och ekonomi

De vanligaste rekommendationerna inom detta område handlar om *organisation*, *ekonomi* respektive *programstruktur*. Till *organisation* hör rekommendationer om att stärka ämnes- eller programidentiteten, att inrätta programråd, samverka mellan ämnen respektive med andra lärosäten, att programperspektivet bör stärkas eller att skapa ett organisatoriskt sammanhang för fristående kurser. *Ekonomi* rör ekonomiskt underskott, behov av ökade resurser, beräkning av lärartimmar respektive ekonomiska incitament för fristående kurser. *Programstruktur* handlar om tidpunkt för metodkurs, tidpunkt för val av fördjupningsprojekt eller mer strukturerad studiegång.

Andra rekommendationer rör behovet av *översyn och struktur på kursinformation i Studium*, *förbättrad marknadsföring* och *tydligare information* för ökad studentrekrytering, samt *kursutbudet för fristående kurser*. För fristående kurser nämns värdet av att nya kurser utvecklas, att kursutbudet genomlysas samt att ledningen intar en mer aktiv hållning för att stärka de fristående kursernas roll för att möta samhällets behov av kunskap. Det ges också förslag om att utveckla kortare distans/hybridkurser i syfte att öka den kritiska massan av studenter. Enstaka återkoppling rör *fysiska*

lärresurser som tekniska hjälpmedel och lokaler eller att en systematisk omvärldsanalys saknats i utvecklingen av ett nytt program.

Planerade åtgärder:

Vanliga åtgärder rör *marknadsföring och förbättrad information för att öka antalet studenter, översyn av ekonomiska ramar, översyn av kursutbudet* respektive *organisatoriska justeringar i program*. För *fristående kurser* planeras en översyn av kursutbudet eller att ny kurs ska utvecklas. För några utbildningar ska den organisatoriska kontexten stärkas på olika sätt. Exempelvis ska en studierektor för fristående kurser utses respektive att alla fristående kurser tillses en organisatorisk kontext. Vid en fakultet ska man se över huruvida ett institutionsövergripande nätverk för fristående kurser och uppdragsutbildning ska skapas i syfte att tillvarata intern erfarenhet och kunskap. Ett kollegium ska diskutera hur distans- och campuskurser bör relatera till varandra och en institution ska införa en tydligare struktur vid inrättande av nya fristående kurser med en motivering (om samhällets behov, förväntat söktryck, lärresurser) i syfte att öka helhetsansvaret för denna typ av kurser. För *program* finns planerade åtgärder som rör *införande av programråd/utskott* respektive att bedömargruppens synpunkter tas tillvara i *utvecklingsarbetet av ett reviderat/nytt program*. Ett annat exempel är att se över tidpunkt innan val av fördjupningsprojekt. Rörande *Studium* ska en gemensam struktur/mall med fokus på användarvänlighet för studenter tas fram och introduktionen till Studium ska förbättras. *Översyn av administrativa rutiner* är en annan åtgärd. En utbildning har initierat *samverkan med ett par andra svenska lärosäten* kring grundutbildningen genom gästföreläsningar och seminarieverksamhet.

Pedagogiskt utvecklingsarbete

Rekommendationer ges om *pedagogiskt utvecklingsarbete i kollegiet* såsom pedagogiska och didaktiska diskussioner, erfarenhetsutbyte om användning av pedagogiska verktyg och digitala hjälpmedel, samt att utveckla en samsyn om hur examensmålen kan uppnås och om examinationsformer. Bedömarna uppmuntrar pedagogiska seminarier eller pedagogiska luncher. I vissa fall rör det diskussioner kopplade till ämnesidentitet och definition av ämnesområdet.

Det finns även rekommendationer om *pedagogisk fortbildning* för lärare som undervisar på fristående kurser i miljöer där program dominerar eller som är projektanställda forskare. Andra förslag som ges är att nyttja *excellenta lärare* som resurs i det pedagogiska arbetet respektive att införa *mentorskap* för nya lärare.

Planerade åtgärder:

Merparten planerade åtgärder rör diskussioner i lärarkollegiet för att stärka det *pedagogiska utvecklingsarbetet*. Det rör samordnat pedagogiskt utvecklingsarbete, handledning, grupparbete som examinationsform, kamratåterkoppling, sätt att stödja studenternas lärande eller formerna för pedagogisk återkoppling till lärarna. Några utbildningar har planerat in ett pedagogiskt seminarium eller diskussioner på lärardagar, i andra fall sker det i etablerade fora. Flera utbildningar har planerade åtgärder för *pedagogisk fortbildning*. Andra exempel på enstaka åtgärder är att uppdatera en lista över lärarnas högskolepedagogiska kurser, att återuppta pedagogiska utvecklingssamtal eller ge förbättrad introduktion till nya lärare.

Löpande kvalitetsarbete och uppföljning

Här återfinns rekommendationer om behov av *möten i kollegiala fora* såsom lärarlag, handledarkollegium, möten mellan programkoordinatorer, att hitta former för gemensamt arbete med utbildning respektive att etablera tydliga former för kollegial kommunikation för att främja en samsyn, exempelvis samverkan mellan kursansvariga inom program för att säkerställa progression

och för att för studenterna kunna tydliggöra hur de olika delarna i utbildningen hänger ihop. Det finns vidare rekommendationer om att *stärka det systematiska utvecklingsarbetet och uppföljningen av utbildningen*. Exempelvis nämns tydligare systematisk uppföljning och dokumentation, uppföljning av kursvärderingar, underlag om skäl till studieavbrott, tydligare samordning av programmet samt strategisk programuppföljning för översyn av pedagogiska verktyg och lärandemål i kurserna.

Planerade åtgärder:

Den vanligaste åtgärden är att *införa nya lärarfora med regelbundna möten*. Exempelvis att initiera obligatoriska möten mellan lärarna inför kursstart, obligatoriska handledarträffar inför kursstart, programöverskridande möten mellan inriktningsansvariga och studierektor ett par gånger per termin, ett ämnesspecifikt respektive ett gemensamt handledarmöte för avancerad nivå en gång per termin, kontinuerliga lärarmöten, forum för lärare på institutionens fristående kurser samt att införa programdagar. Andra åtgärder som planeras är att stärka rutinerna för uppföljning av kursrapporter, införa rutiner för programvärdering, ta fram underlag om avbrottskäl och identifiering av kurser som upplevs ha låga krav.

Studentinflytande och kursvärderingar

Rekommendationer ges om att *stärka kursvärderingsrutinerna* på olika sätt, däribland uppföljningen. Det rör insatser för att öka svarsfrekvensen, exempelvis genom att underlätta för studenterna att besvara kursvärderingen, att genomföra formativa kursvärderingar under kursens gång samt att förbättra återkopplingen dels muntligt och dels genom att studenterna ges tillgång till kursrapporter. Vidare föreslås åtgärder för att *förstärka studentinflytandet* genom studentdialoger eller andra formaliserade möten mellan utbildningsansvariga och studenter, öka studentrepresentationen i undervisningsnära organ respektive att tydligare informera studenter om möjligheten att vara studentrepresentant.

Planerade åtgärder:

Exempel på planerade åtgärder för *kursvärderingar* är att avsätta en del av tiden vid ett schemalagt tillfälle för besvarande av kursvärderingar, att se över kursvärderingsformulär (kortare enkät, anpassa frågor för fristående kurser och uppdragsutbildning, att tillföra frågor om progression, examination, diskriminering, frågor med fritextsvar) samt att förbättra rutinerna. Återkopplingen till studenter ska stärkas genom att kursrapporter görs tillgängliga t.ex. i Studium samt att vid kursstart diskutera vikten av kursvärderingar, ge återkoppling om tidigare kursvärdering och vilka eventuella förändringar som det föranlett. Andra åtgärder som planeras är införande av formativa kursvärderingar, att i slutet av kursen muntligt diskutera med studenterna vad som varit bra och vad som kan förbättras respektive att programansvarig regelbundet ska träffa studentrepresentanter för att diskutera kursvärderingar och pågående kurser.

För att *öka studentinflytandet* är den vanligaste åtgärden att inrätta fora för studentdialog. Det kommer införas programutskott med studentrepresentation, studeranderåd för utbildning på grundnivå, forum för studentdialog, terminsvisa möten mellan studentrepresentanter och studierektor, respektive att två kursrepresentanter utses för löpande dialog med kursansvarig. En utbildning vill undersöka om studierådet även kan representera studenter på fristående kurs. Andra planerade åtgärder är att tydligare informera studenterna om möjligheterna till inflytande, exempelvis i en studentguide och muntligt vid terminsstart, samt att införa programvärdering i syfte att stärka studentinflytandet.

Lika villkor och jämställdhetsperspektiv

Det ges rekommendationer om att *stärka ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen*, exempelvis att det integreras mer systematiskt i kurserna och genom jämnare könsfördelning av författare av kurslitteraturen. Att *öka antalet kvinnor i utbildningen* rekommenderas liksom att komma tillrätta med att kvinnor är överrepresenterade i undervisningen på grundnivå. Rekommendationer ges även om att *utveckla arbetet med lika villkor* på institutionen (eller programmet), till exempel genom att aktivt bevaka diskriminering mellan studenter under grupparbeten och i andra studierelaterade situationer, att se till att information finns tillgänglig på engelska för de internationella studenterna respektive att se över villkor för betalande respektive icke-betalande studenter.

Planerade åtgärder:

Planerade åtgärder är att *se över hur utbildningen framställs i marknadsföringen* för att öka antalet sökande kvinnor, kollegialt arbete med att *förbättra ett jämställdhetsperspektiv i kurser*, upprätta en *plan för jämnare könsfördelning inom undervisningen* respektive *förstärka likavillkorsarbetet* (exempelvis föreläsning för studenter om lika villkor respektive kartlägga studenters upplevelse av diskriminering inom studentgruppen med förebyggande åtgärder). Enskilda åtgärder rör revidering av kurslitteraturen, översyn av seminariefrågor utifrån ett genusperspektiv, samt att låta studenter göra en likavillkorsgranskning av utbildningens olika delar.

Koppling till framtida arbetsliv

Här finns rekommendationer om att *i undervisningen stärka kopplingen till ett framtida arbetsliv* på olika sätt. Det rör exempelvis koppling till olika professionsfält, att tydliggöra beprövad erfarenhet i kursplaner och att utforma tydligare inriktningar mot olika sektorer, men också att reflektera över examensmålen koppling till förberedelse för arbetslivet. Det behövs en diskussion och en samsyn i kollegiet. I något fall föreslås en omvärldsanalys i samarbete med studenterna. Rekommendationerna handlar vidare om att *till studenterna tydligare kommunicera kunskaper och färdigheter i relation till arbetslivet och samhällsnytta*. Det kan exempelvis kommuniceras tydligare via institutionens webbplats. *Mer samverkan med avnämare* föreslås, i några fall finns förslag om att inrätta ett programråd och i något fall ett fakultetsövergripande råd med representanter från arbetslivet. Att dra nytta av *alumni* är en annan rekommendation till exempel genom alumnätverk, involvera alumn i programintroduktion, alumnundersökning om arbete efter utbildningen). Att *utöka studenternas kontakt med arbetslivet* genom utökad praktik, VFU-moment, gästföreläsningar, studiebesök, externa fördjupningsprojekt och studentdrivna aktiviteter är andra förslag.

Planerade åtgärder:

Planerade åtgärder för att *utveckla utbildningarnas samhällsrelevans och koppling till arbetsmarknad* omfattar diskussioner och seminarier i kollegiet, formering av en referensgrupp för utbildningen, medverkan av representanter från arbetslivet i utvecklingsarbetet med en reviderad utbildning (introduktionstermin och praktikkurs), respektive benchmarking med motsvarande utbildning vid andra lärosäten. En annan vanlig planerad åtgärd är att *tillvarata alumnens erfarenheter*. Kontakter har tagits med alumni, det förs kollegiala diskussioner om hur alumnätverket bättre kan nyttjas i kvalitetsutvecklingen, en kartläggning respektive undersökning av alumni planeras, aktivering av existerande alumnätverk samt att bjuda in programalumni till ett möte med studenter.

Andra exempel på planerade åtgärder är informationsinsatser riktade till studenter, till exempel att på institutionens hemsida ha intervjuer med tidigare studenter och information om praktik och arbetsliv. Ytterligare planerade åtgärder är att bjuda in gästföreläsare, att göra en marknadsanalys av färdigheter relevanta för arbetsgivare inom sektorn, att involvera en studentförening i arrangemang

för att underlätta kontakt mellan studenter och arbetsliv samt att följa upp resultaten från en arbetsgivarenkät som har genomförts i samarbete med ett annat lärosäte.

Internationalisering

Inom området finns *generella rekommendationer om att internationaliseringen kan utvecklas/stärkas* genom mer aktivt arbete, större inslag av perspektivet eller att det bör synliggöras i kursplan. Förslag ges om ha internationella gästföreläsare, webinarier, information om studentutbyte respektive att det i examensarbeten bör finnas koppling till minst en artikel som behandlar ämnet ur ett internationellt perspektiv. Därutöver finns rekommendationer som rör universitetets *internationella studenter*. Det handlar om att *erbjuda fler kurser på engelska*, till exempel för utbildningar där vissa valbara kurser endast finns på svenska, och att *stärka mottagande och integrering* av internationella studenter i utbildningsmiljön. Mentorssystem, systematisk studieorientering och träffar mellan internationella doktorander, andraårsstudenter och nya studenter föreslås. Ökat samspel mellan kår och internationella studenter för att integrera nya studenter i studentkulturen är ett annat förslag. Förslag ges om en workshop i kulturell intelligens för lärare och studenter för att minska risk för kulturkrockar samt att informationen till internationella studenter om regelverk och förväntningar förbättras. En bedömargrupp råder institutionen att lyfta de strukturella utmaningar som finns genom migrationslagstiftningen för rekrytering av meriterade internationella medarbetare och studenter högre upp i organisationen.

Planerade åtgärder:

Exempel på planerade åtgärder för att *stärka de internationella perspektiven i utbildningen* är internationella gästföreläsningar och samarbetsuppgifter för studenter genom samverkan med utländska lärosäten och att i högre grad bjuda in studenter till institutionens internationella högre seminarium. Andra enskilda åtgärder är att en internationell gästprofessor har anställts och som kommer att undervisa, att kursledare ska stimulera studenterna till frågeställningar som inbegriper ett globalt perspektiv respektive en förnyad handlingsplan för internationaliseringsarbetet. Några utbildningar har initierat, alternativt diskuterar, *samarbete eller benchmarking med universitet i Europa*.

Planerade åtgärder som riktar sig mot universitetets *internationella studenter* är till exempel mentorsprogram, att se över om fler kurser kan ges på engelska, förbättra kommunikationen på engelska, förbättra introduktionen till studier och grupparbete, att integrera studentgrupper i undervisningen respektive att inkludera internationella studenter i symposium.

Lärarkapacitet och bemanning

Här finns rekommendationer om att *säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen*. I några fall rekommenderas *rekrytering av lärare* på grund av att lärarkåren är överbelastad.

Bemanningsituationen kommenteras för fristående kurser och uppdragsutbildning respektive mot bakgrund av att lärarlaget är litet. Det nämns att kollegiet varit framgångsrikt med externa forskningsmedel vilket orsakat en trängd bemanningssituation. Enskilda rekommendationer ges om att nyttja doktorander mer i undervisningen och erbjuda generös prolongation, att institutionen tar fram en riktlinje för att säkerställa att all undervisande personal är engagerad i undervisning på grundnivå, att genom samverkan skapa ett större lärarkollegium, att införa regelbundna intag av nya doktorander, att om möjligt ha två kursansvariga för att minska sårbarhet vid sjukdom respektive att tillsätta en arbetsgrupp för att säkerställa tillgången till handledare. För ett par utbildningar som rör fristående kurser och uppdragsutbildning noterar bedömarna en hög andel adjunkter. Där föreslås en tydligare organisatorisk struktur där uppdragsutbildning och institutionens forskning integreras med

varandra respektive att de långsiktiga följderna för individernas akademiska karriärmöjligheter uppmärksammas.

Planerade åtgärder:

I vissa fall rör planerade åtgärder beslut om en *strategisk kompetensförsörjningsplan* på institutionen, i vissa fall pågår *rekrytering* av biträdande lektorer respektive att möjligheten till utlysning av ett lektorat undersöks. Andra skilda exempel är en inventering av lärare involverade i undervisning för att utarbeta en policy och plan för att engagera all undervisande personal i grundutbildningen, låta kursassistenter ge stöd till lärarna, ett redan inlett strategiskt arbete för att öka antal forskarstuderande, respektive en arbetsgrupp för att utreda hur rekryteringen av handledare till de fristående kurserna kan förbättras.

Hållbarhetsperspektiv

Rekommendationer ges om att generellt *arbeta mer aktivt och systematiskt med ett hållbarhetsperspektiv i kurserna* exempelvis att studenter bör göras mer delaktiga i att diskutera hållbarhet och hur de kan bidra under sina studier och i sitt framtida arbetsliv, att lärarkollegiet reflekterar över hur perspektivet kan utvecklas mer systematiskt i undervisningen respektive att perspektivet kan synliggöras i kursplaner.

Planerade åtgärder:

Det finns planerade åtgärder för att *behandla hållbarhetsperspektivet och införa undervisningsmoment i enskilda kurser* och det finns *inplanerade diskussioner i kollegiet* för hur perspektivet kan synliggöras mer systematiskt i utbildningen. Ett exempel är att hållbarhet varit tema på en lärardag med efterföljande uppföljning av hur perspektivet omhändertagits i kurser. En annan planerad åtgärd är en genomlysning av programmen för en tydligare integrering av hållbarhetsaspekter på grundnivå med uppföljande pedagogiskt seminarium i kollegiet. I en kurs ska introduktionsföreläsningar i början av kursen lägga mer tyngd på hållbarhetsaspekterna.

Nämndernas slutsats

Utbildningarna på grundnivå och avancerad nivå bedöms med ett undantag hålla hög kvalitet. Nämnderna uttrycker att utbildningsutvärderingarna har genomförts väl i enlighet med föreskriven modell och att de planerade åtgärderna överlag är rimliga och adekvata. För tio utbildningar har nämnden fattat beslut om särskild uppföljning av någon nödvändig åtgärd. I flera fall handlar det om att nämnden anser att utvärderingsrapporten inte tillräckligt väl har bemött bedömarnas synpunkter, medan det i andra fall är någon specifik planerad åtgärd som nämnden avser att särskilt följa upp. Två nämnder har därutöver beslutat att lägga till en planerad åtgärd för utbildningen ifråga utöver de som har angetts i utvärderingsrapporten.

Totalt har tio utvärderade utbildningar på grundnivå eller avancerad nivå (sex avser den avancerade nivån) fått ett beslut av nämnden om särskild uppföljning av en nödvändig åtgärd. De nödvändiga åtgärderna är: en utbildning har av nämnden fått ett beslut om antagningsstopp och institutionen har fått i uppdrag att föra en dialog med fakultetsledningen beträffande åtgärdsplan (antagna studenter informeras och ska erbjudas en fullgod utbildning och det stöd och resurser som de har rätt till); tre utbildningar fick särskild uppföljning av den planerade åtgärden förstärkning av programorganisationen; två utbildningar fick särskild uppföljning av måluppfyllelse (den ena av länkning mellan examensmål, kursmål och examination, och den andra av obligatoriska kurser). (En av utbildningarna fick särskild uppföljning av två nödvändiga åtgärder.) Fem utbildningar fick beslut om särskild uppföljning för att till nämnden inkomma med en ny utvärderingsrapport som tydligare bemöter och reflekterar bedömarnas samtliga förslag.

3.2 Utbildningar på forskarnivå

Detta avsnitt baseras på tio institutioners och en fakultets utvärderingsrapporter av utbildning på forskarnivå, som sammantaget omfattar 35 forskarutbildningsämnen.

Styrkor

Vanligt förekommande styrkor finns inom nedanstående områden.

Handledarnas ämnesmässiga och pedagogiska kompetens

Kompetenta och erfarna lärare och handledare lyfts fram som en styrka. Det uttrycks till exempel att ämneskompetensen är bred i den samlade och kvalificerade lärarkåren samt att det finns en djup ämnesmässig kompetens och en hög forskarkompetens i kollegiet. Vidare nämns bland annat att personalen är engagerad och kunnig och att det är erfarna lärare och handledare som bedriver forskarutbildning på ett framgångsrikt sätt. Vid en institution har alla lärare och handledare som är involverade i forskarutbildningen genomgått högskolepedagogisk grundkurs och den pedagogiska kursen "Handledning av doktorander". Professorerna vid samma institution har även gått fördjupningskursen för doktorandhandledning. Andra styrkor är bland annat att doktorandernas lärande sätts i centrum, tillgången till engagerade handledare som stödjer forskningsprocessen, att handledningen utformas efter enskilda doktoranders behov, att det finns en stor handledarkapacitet och att man vid behov kan komplettera handledarstaben med biträdande handledare från andra lärosäten.

Måluppfyllelse

Inom detta område nämns att de förväntade resultaten i förhållande till examensmålen i högskolelag och högskoleförordning uppnås. Det förekommer även kommentarer om att målen examineras på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt.

Forskningsmiljö

Forskningsmiljöer där det exempelvis finns en positiv, skapande och kollektiv anda framhålls som en styrka. Dessa miljöer utmärks bland annat av att ha många aktiva och intresserade forskare som tar sitt ansvar för forskarutbildningen på stort allvar och bedriver framgångsrika forskningsprojekt samt att det finns en god koppling mellan utbildning och forskning.

Karriär efter disputation

Några bedömargrupper nämner styrkor relaterade till doktoranders möjligheter till en karriär utanför akademien efter disputation. Det handlar exempelvis om medvetenhet hos institutioner om att arbetsmarknaden utanför akademien är intressant och viktig samt uppgifter om att disputerade doktorander är konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden och har fått anställning utanför ämnet efter examen.

Samarbete

Inom detta område ryms både interna och externa samarbeten. De externa samarbetena kan vara såväl nationella som internationella och omfattar bland annat externa forskningsprojekt och forskningsansökningar. Mindre forskarutbildningsämnen kan ha samarbeten med forskarutbildningar i samma ämne vid andra svenska lärosäten. Det framkommer också att det finns samarbeten med externa aktörer som exempelvis utrikesdepartementet.

Forskarutbildningskurser

Några av kommentarerna ger exempel på hur mindre ämnen gör för att erbjuda relevanta forskarutbildningskurser. Vid en institution erbjuds ett stort urval kurser som kan utformas och ges utifrån en eller flera doktoranders inriktning och avhandlingsprojekt. Vid en annan institution med flera mindre forskarutbildningsämnen går alla doktorander en institutionsgemensam kurs som är tänkt att ge en gemensam kunskapsbas för avhandlingsprojekten. Denna kurs lyfter bedömargruppen fram som ett gott exempel och de anser också att kursen skulle kunna utgöra en modell för andra institutioner med flera mindre forskarutbildningsämnen.

Utvecklingsområden/rekommendationer och planerade åtgärder

Vanligt förekommande utvecklingsområden/rekommendationer med tillhörande planerade åtgärder rör följande områden:

Förberedelse för ett framtida arbetsliv

Att förbereda doktoranderna för det kommande arbetslivet är ett vanligt utvecklingsområde. Det nämns bland annat att kännedomen om karriärvägar utanför akademien inte är så god bland handledare och studierektorer, att det kan vara bra att tänka mer och öppnare kring anställningsbarhet utanför akademien samt att en systematisering av kunskapsspridningen och kopplingen mellan forskarutbildningen och arbetslivet efter disputation skulle kunna stödja doktorandernas utveckling. Inom vissa ämnen är arbetsmarknaden osäker för nydisputerade. Mindre ämnen kan dessutom i sig utgöra en slags flaskhals för nydisputerade eftersom de inte kan förlita sig på att det finns akademiska tjänster att söka efter disputation vilket gör att de kan ha svårare att komma in på den akademiska arbetsmarknaden. Rekommendationerna rör exempelvis att systematiskt anordna karriärdagar där alumner, studierektor och seniora forskare medverkar, att öka informationen om arbetsmarknaden och stärka doktorandernas mentorsprogram samt att genom ISP-processen bevaka doktorandernas kunskaper om karriärvägar inom och utanför akademien.

Planerade åtgärder

En planerad åtgärd är att diskutera karriärvägar med doktoranden vid de årliga medarbetarsamtalen som genomförs av studierektor. Handledare ombes också ta upp frågan om kommande arbetsliv vid handledning med doktoranden. Vid en fakultet anmodas varje institution att på ett ändamålsenligt sätt ta fram åtgärder rörande doktoranders förberedelse för framtida arbetsliv och återrapportera dessa i kommande års årliga återrapportering till fakulteten.

Handledning

Olika aspekter som rör handledning är också ett utvecklingsområde. Det handlar bland annat om att handledarbyten kan vara känsliga, doktoranders beroendeställning till handledare, roll- och ansvarsfördelning mellan handledare och doktorander samt svag kollegial gemenskap bland handledare. En bedömargrupp berör vem som får möjlighet att handleda och att det i vissa fall bara är forskare som erhållit externa forskningsmedel som får handleda. Detta är något som bedömargruppen anser vara en potentiell risk då det kan påverka enskilda forskare och lärares möjligheter till kompetensutveckling och meritering på ett negativt sätt. Rekommendationer omfattar till exempel att tillvarata hela handledarkollektivets kompetens, att utveckla ”verktyg” för att motverka stress och oro vid byte av handledare, att se över villkoren för handledning och hur handledare utses, att erbjuda docenter möjlighet att fungera som huvudhandledare och att ta fram en introduktion till handledaruppdraget för nyblivna handledare.

Planerade åtgärder

En åtgärd som planeras är att skapa rutiner för att formalisera utbildningen på forskarnivå, som exempelvis att organisera regelbundna möten mellan handledare för olika doktorander och tydliggöra rollfördelningen mellan huvudhandledare och biträdande handledare. Andra åtgärder handlar om kontinuerlig utbildning av handledare på forskarnivå och att anordna återkommande handledarträffar inom ramen för fakultetsdialoger. Diskussion om roll- och ansvarsfördelning mellan handledare och doktorander ska diskuteras i en institutions handledarkollegium och sedan följas upp av studierektor för utbildning på forskarnivå med doktorander. Studierektor ska sedan lämna förslag till handledarkollegiet om vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas.

Forskarutbildningskurser

Ett annat utvecklingsområde rör forskarutbildningskurser. Det handlar exempelvis om att utbudet av kurser är för litet, hur kurserna examineras, framtagande av betygskriterier för en rättssäker examination, systematiskt utvärdera kurser på forskarnivå, utveckla utbudet av gemensamma/ämnesövergripande kurser, tydliggöra kursinnehåll i förhållande till examensmål, hur kvaliteten på kurser som ges vid andra lärosäten kan säkerställas, hur kurser på masternivå (som kan inräknas i forskarutbildningen) kan uppgraderas så att de motsvarar forskarnivå, att anpassa utbudet av kurser så att de stödjer doktorandernas möjligheter att avsluta sin forskarutbildning på utsatt tid och att utveckla nationella och internationella samarbeten kring kurser. Stor variation i omfattningen av kursdelen i forskarutbildningen nämns också vid en fakultet och vid en annan fakultet anser doktoranderna att kursdelen utgör en för stor andel av utbildningen.

Planerade åtgärder

De planerade åtgärderna omfattar bland annat att se över kursutbudet, löpande erbjuda samlad information om fakultetens utbud av forskarutbildningskurser, utveckla befintliga och skapa institutions-/fakultetsgemensamma kurser samt att utarbeta förslag till systematisk utvärdering av forskarutbildningskurser. Vid en institution planerar man att skriva om kursplanen så att kursdelen minskas (från 90 hp till 60 hp) och avhandlingsdelen utökas. En åtgärd som redan genomförts är att utarbeta en nationell doktorandkurs i vetenskaplig teori och metod inom ett ämne.

Arbetsmiljö

Faktorer som rör arbetsmiljön är ett utvecklingsområde. Det handlar till exempel om psykosociala problem i seminariemiljön och engagerade lärare med hög arbetsbelastning. Andra faktorer som påverkar doktoranders arbetsmiljö är hierarkiska strukturer, förekomst av informella grupper och hierarkier, känslor av maktlöshet, ojämlika villkor utifrån kön och bristande sammanhållning. Vidare framkommer att doktorander i vissa fall saknar det stöd de behöver för att genomföra sitt avhandlingsarbete samt att problem med administrativa rutiner vid undervisning och osäkerhet om framtida karriärmöjligheter liksom pressen att publicera i referegranskade tidskrifter bidrar till stress som påverkar doktoranders arbetsmiljö negativt. Rekommendationer omfattar bland annat att på fakultetsnivå utforma kurser/workshops som handlar om strategier för att hantera balansen mellan arbete och privatliv under doktorandtiden, att fakultetsledningen ta ett visst ansvar för arbetsmiljö- och stresshantering vid institutionerna (exempelvis genom att utföra en kartläggning av doktoranders upplevelse av stress och arbetsmiljö) samt förbättra rutiner rörande doktoranders institutionstjänstgöring för att minska doktorandernas upplevda stress i samband med den.

Planerade åtgärder

Planerade åtgärder omfattar att utreda doktorandernas arbetsmiljö och arbetsbelastning samt att analysera orsaker till och vidta åtgärder för att minska höga sjukskrivningstal bland doktorander. Det finns också planer på att årligen erbjuda en workshop för doktorander med fokus på att avsluta

avhandlingsarbetet i tid och att må bra under tiden, samt att arrangera en månatlig träffpunkt via zoom (online fieldwork café) för doktorander som utför fältarbete. Institutioner där det sedan tidigare är känt att det finns brister i arbetsmiljön har fått i uppdrag att följa upp arbetsmiljöarbetet som en åtgärd.

Samarbete, kollegium

Samarbeten internt, nationellt och internationellt framkommer som ett utvecklingsområde. Bedömaregrupper har exempelvis noterat en svag intern kommunikation, att det verkar finnas hinder på administrativ nivå för samarbete över fakultetsgränser, svag kollegial gemenskap samt behov av att arbeta aktivt med samarbeten och projektansökningar. Rekommendationer handlar bland annat om att skapa gemensamma, ämnesövergripande kurser, att fakulteten stödjer ämnena att gå in i fler tvärvetenskapliga samarbeten gällande såväl forskning som utbildning samt skapa bättre villkor för samarbeten inom fakulteten och mellan fakulteterna.

Planerade åtgärder

Åtgärder som planeras inom detta område rör att initiera samarbeten mellan relaterade ämnen inom institutionen utifrån gemensamma kompetenser och behov liksom nationella och internationella samarbeten. Andra åtgärder är att utreda möjligheterna till samordnad antagning till forskarutbildningen inom en fakultet, så att en grupp doktorander påbörjar sin utbildning samtidigt. Detta skulle göra det möjligt att delta i fakultetsövergripande kurser och seminarium samt möjliggöra satsningar i form av fakultetsövergripande forskarskolor. Att formulera en fakultetsövergripande rutin för slutseminarier i slutfasen av avhandlingsarbetet, utse en ämnesansvarig för varje ämne med allmän studieplan och anta en strategisk plan för utbildning på forskarnivå är ytterligare planerade åtgärder. En nationell kurs i vetenskaplig teori och metod som länge varit ett önskemål från doktorander inom ett mindre ämne har redan utarbetats.

Bemanning och rekrytering

Det finns rekommendationer om att bemanningen bör ses över och stärkas. Det handlar bland annat om problematik med ett åldershomogent lärarlag, att det behöver tillsättas en studierektor för forskarutbildningen, personalbrist som medför att institutionen blir beroende av doktoranders undervisning och behov av att rekrytera en professor. Det finns rekommendationer om att satsa på regelbundna intag av nya doktorander och stärka lärarbemanningen så den blir mer diversifierad utifrån ålder och kön, att tänka på mångfald vid rekrytering av nya doktorander för att undvika bias i rekryteringsprocessen och att ett ämne som rekryterar en doktorand ungefär vart fjärde år utökar antagningen med ytterligare en doktorand så att dessa kan utgöra en minigrupp. Detta skulle kunna vara till hjälp vid kunskapsöverföring inom ramen för forskarutbildningen. I de fall det inte finns möjlighet att rekrytera fler lärare föreslår en bedömaregrupp att man utreder möjligheten att knyta fler gästlärare till utbildningen.

Planerade åtgärder

Planerade åtgärder handlar bland annat om att upprätta en plan för rekrytering av undervisande personal, undersöka möjligheten att rekrytera nya doktorander och professorer, utlysa lektorat och post doc. För mindre ämnen är det särskilt angeläget att undersöka möjligheten att anta fakultetsfinansierade doktorander för att ha en fungerande forskningsmiljö. Vidare finns planerade åtgärder för att utveckla metoder för att försöka förhindra bias vid rekrytering av doktorander och utreda frågan om att ta in gästlärare. Åtgärder som redan är i gång/genomförda är exempelvis strategiskt arbete för att öka antalet doktorander och tillsättandet av en studierektor för forskarutbildningen.

Extern finansiering

Bedömare anser att fler externfinansierade doktorander bör eftersträvas, att det verkar finnas ett svagt intresse för att stärka resurser genom att söka externa medel och att det finns ett bristande fokus på att träna doktoranderna att ansöka om sådana medel. Det finns rekommendationer om att utarbeta strategier för att öka mängden externa medel.

Planerade åtgärder

Det pågår arbete med att se över olika möjligheter att anta fler doktorander bland annat genom extern finansiering, det har initierats två ansökningar för större projekt och temafika för doktorander med fokus på att söka externa forskningsmedel har anordnats. Ett kollegium avser att utveckla forskningsstrategier inom universitetet (användning av befintlig forskningsinfrastruktur) och mot externa finansiärer både i Sverige och EU. Vid en annan institution har en arbetsgrupp med uppdrag att utveckla institutionens forskning och stödja ansökningar om externa medel tillsatts. Vidare finns planerade åtgärder för att påbörja en diskussion om under vilka förutsättningar doktorander med utländsk finansiering kan antas.

Individuell studieplan

Rekommendationer som rör den individuella studieplanen (ISP) handlar om att upphandla och implementera ett digitalt ISP-system, att inkludera högskoleförordningens examensmål för doktorsexamen i ISP och att använda upprättande och revision av ISP som utgångspunkt för doktorandernas utveckling bortom ett juridiskt dokument. Vidare anser en bedömargrupp att doktoranders kunskaper om karriärvägar inom och utom akademien kan förbättras och bör bevakas genom ISP-processen.

Planerade åtgärder

De planerade åtgärderna gällande ISP handlar om att intensifiera arbetet för att Uppsala universitet ska införa ett ändamålsenligt och digitalt ISP-system samt utveckla rutiner på fakultetsnivå för den årliga återkopplingen av ISP. Att genomlysas handledningspraktik och undersöka hur ISP kan användas mer effektivt för att planera handledningstiden är en annan planerad åtgärd.

Internationella doktorander

Bedömare konstaterar att det finns en betydande andel internationella doktorander inte är svensktalande vid en av fakulteterna och eftersom information ges på svenska kan de inte ta del av styrdokument som rör deras egen utbildning och arbetssituation. Icke svensktalande doktorander kan inte heller delta i undervisning på grundnivå utan är hänvisade till att undervisa på kurser på avancerad nivå som bedrivs på engelska vilket kan leda till att dessa doktorander ställs utanför viktiga delar av institutionens verksamhet och att de har sämre möjligheter att erhålla undervisningserfarenhet som ofta krävs för att erhålla ett lektorat. Rekommendationer omfattar exempelvis att styrdokument som bland annat individuell och allmän studieplan, antagningsbeslut och beslut som rör doktoranders anställningsvillkor regelmässigt ska översättas till engelska samt att universitetet behöver säkerställa utbudet av kurser i svenska så det motsvarar efterfrågan och att institutioner bör uppmana doktorander att gå dem tidigt i utbildningen. Vidare, att i samband med till exempel doktoranders karriärplanering, diskutera frågan om att gå kurser i svenska samt diskutera och planera möjligheter till undervisning och institutionstjänstgöring på svenska eller engelska.

Planerade åtgärder

Åtgärder som syftar till att underlätta för internationella doktorander att meritera sig pedagogiskt och att utföra arbetsuppgifter som ingår i institutionstjänstgöring (som möjliggör förlängd

anställningstid) har redan genomförts vid en institution. Samma institution avser att fortsätta arbetet med att underlätta för de internationella doktoranderna att erhålla pedagogisk meritering och institutionstjänstgöring. En annan planerad åtgärd handlar om att inventera och översätta riktlinjer och anvisningar för utbildning på forskarnivå till engelska.

Examensmål

Rekommendationer som rör examensmål handlar om att lägga ett större fokus på utvecklingen av de generiska förmågorna i utbildningsplanen, att tydliggöra kursinnehållet i förhållande till examensmål för att göra det enklare att förstå hur olika utbildningar skiljer sig åt i hur examensmålen ska uppnås samt att didaktiskt aktivera examensmålen så att de utgör en grund och orientering för handledning och utvecklingsarbete.

Planerade åtgärder

När det gäller generiska förmågor/färdigheter finns planerade åtgärder som handlar om att genomlysna hur utbildningar på forskarnivå uppfyller examensordningens krav på förvärvandet av sådana förmågor/färdigheter. Det pågår också ett arbete med att se över lämpliga vägar att aktualisera examensmålen för både doktorander och handledare.

Nämndernas slutsats

Utbildningarna på forskarnivå bedöms med ett undantag hålla en hög kvalitet. Nämnderna finner övergripande att utbildningsutvärderingarna genomförts enligt föreskriven modell och att redogörelsen är adekvat. I övervägande fall anser även nämnderna att planerade åtgärder är adekvata och inte föranleder åtgärder utöver dessa. Två institutioner har av nämnden fått beslut om särskild uppföljning och har anmodats att inkomma med nya utvärderingsrapporter. Vid den ena institutionen har även ett forskarutbildningsämne belagts med antagningsstopp och institutionen anmodas att föra en dialog med fakultetsledningen beträffande åtgärdsplan. Befintliga doktorander i ämnet ska tillförsäkras en fullgod utbildningsmiljö samt det stöd och resurser som de har rätt till och som krävs för att de ska kunna slutföra sina avhandlingsprojekt.

4. Universitetskanslersämbetets utvärderingar (UKÄ)

Under 2023 tog Uppsala universitet emot Universitetskanslersämbetets (UKÄ) beslut för utbildningsutvärderingarna av *specialistsjuksköterskeinriktningarna mot psykiatrisk vård respektive ambulanssjukvård*. UKÄ:s granskning resulterade i omdömet hög kvalitet för inriktningen mot ambulanssjukvård. Inriktningen mot psykiatrisk vård bedömdes ha god måluppfyllelse men fick omdömet ifrågasatt kvalitet på grund av lärarkompetensförsörjning på lång sikt och därmed utbildningsmiljöns forskningsanknytning. I enlighet med universitetets *Riktlinjer för handläggning i händelse av ifrågasatt eller indraget examenstillstånd* (UFV 2017/1763) har vetenskapsrådet för medicin och farmaci redovisat en åtgärdsplan för rektor och i mars 2024 överlämnas en åtgärdsredovisning till UKÄ.

Tematiska utvärderingar är en av fyra komponenter inom det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning och forskning. En tematisk utvärdering ska enligt UKÄ bidra med kunskap och nationella jämförelser inom områden som har betydelse för kvaliteten i syfte att bidra till utveckling. Denna typ av utvärdering resulterar i ett beslut från UKÄ med graderade rekommendationer (*bör* respektive *kan* utveckla) till varje lärosäte. Samtliga lärosätena ska därefter redovisa hur rekommendationerna har hanterats i en åtgärdsredovisning. Uppföljning sker av UKÄ med stöd av en bedömargrupp och resulterar i ett beslut om åtgärderna är tillräckliga eller inte. En tematisk utvärdering leder inte till några sanktioner.

I oktober 2023 beslutade rektor att till UKÄ överlämna åtgärdsredovisningen för den tematiska utvärderingen av utbildningar som leder till *sjuksköterskeexamen*, vilken fokuserat på examensmålen för färdighet och förmåga. Måluppfyllelsen bedömdes som god men det fanns rekommendationer rörande förutsättningar såsom lärarförsörjning och handledarkompetens hos de kliniska handledarna. Vetenskapsrådet för medicin och farmaci har vidtagit ett antal åtgärder mot bakgrund av dessa rekommendationer. UKÄ har nu tillsatt en bedömargrupp, vars yttrande kommer att ligga till grund för om åtgärderna anses tillräckliga eller inte.

UKÄ:s tematiska utvärdering av *breddad rekrytering* pågår och universitetet ska i mars 2024 inkomma med en åtgärdsredovisning för de rekommendationer som universitetet tidigare har erhållit. Även UKÄ:s *samordnade granskning av uppdragsutbildning* pågår. Granskningen rör effektivitet, juridisk tillsyn och kvalitetssäkring. Under våren 2023 genomfördes en datainsamling som omfattade alla lärosäten. Därefter har ett antal lärosäten valts ut för en fördjupad granskning. Uppsala universitet omfattas inte av denna fördjupade granskning.

I december 2022 fick UKÄ ett regeringsuppdrag att genomföra en utvärdering av universitets och högskolors *samverkan med det omgivande samhället*. Syftet är att undersöka lärosätenas arbete med att skapa goda förutsättningar för att bedriva samverkan inom forskning och utbildning enligt den nya formuleringen i högskolelagen och utvärderingen ska främja kunskap och utveckling. Universitetets självvärderingsarbete sker under hösten 2023. Den tematiska utvärderingen av samverkan omfattar såväl utbildning som forskning och fokus är lärosätets strategiska arbete. Uppstartsmötet hålls i början av november och självvärderingen ska vara UKÄ tillhanda 19 januari 2024. UKÄ har gjort en förstudie, genomför under våren 2024 workshoppar med lärare, studenter och samverkanspartner med fokus på det praktiska arbetet med samverkan samt gör tematiska fördjupningar. De redovisar till Regeringskansliet i oktober 2024 i form av en nationell bild.

Rektor beslutade i juni 2022 om två prioriterade universitetsgemensamma utvecklingsområden för 2022-2023 till följd av UKÄ:s lärosätessgranskning LG2020 (UFV 2019/2057). I rektorsbeslutet framgår specifika åtgärder med angivande av ansvar. Utvecklingsområdena är:

- Förbättrad återkoppling och uppföljning av resultat och åtgärder från utvärderingar.
- Förfinat och förenklat kvalitetssystem för utbildning.

5. Nästa utvärderingscykel 2023-2028

I juni 2022 fastställde rektor reviderade riktlinjer för universitetets modell för utbildningsutvärderingar och gav samtidigt vetenskapsområden/fakulteter i uppdrag att genomföra utvärderingar under nästa utvärderingscykel 2023-2028 samt att i juni 2023 inkomma med preliminära tidsplaner och reviderade former och rutiner (modeller) för utbildningsutvärderingarna.

Tidsplanerna visar att tyngdpunkten av utbildningsutvärderingar återfinns under åren 2025-2027. Flera fakulteter har valt att inte förlägga nya utbildningsutvärderingar under åren 2023 och 2024, vilka är de år då forskningsutvärderingen KoF24 pågår. Under 2023 väljer en del att arbeta med uppföljning respektive anvisningar inför nästa omgång. En sammanställd universitetsövergripande tidsplan kommer inom kort att finnas på medarbetaringången.

Av vetenskapsområdens/fakulteters modeller framgår att de bygger på former och rutiner som tillämpats under första utvärderingscykeln, men med vissa justeringar mot bakgrund av erfarenheterna. Ofta anges att den tidigare utbildningsutvärderingen ska vara ett underlag och relateras till i nästa utvärdering. Några exempel på förtydliganden som vetenskapsområden/fakulteter gjort i sina modeller är huruvida utvärderingarna kan ske med antingen bedömarpanel (och platsbesök) eller med benchmarkingbaserad utvärdering. Några fakulteter möjliggör för båda utvärderingsformerna, medan ett par fakulteter har valt bedömarpanel med platsbesök som utvärderingsform. Vid en fakultet övergår man till att utvärdera respektive utbildningsnivå under olika år, istället för att som tidigare utvärdera samtliga tre utbildningsnivåer vid en institution ett givet år. En annan fakultet ändrar sin modell så att alla tre utbildningsnivåer vid institutionen utvärderas vid samma tillfälle med en bedömarpanel per institution. En fakultet fortsätter med en generell del och en fördjupad del i självvärderingen, vilket ytterligare en fakultet möjliggör för i sin modell. Den fördjupade delen kan vara en specifik kurs, del av en kurs, eller en viss dimension av utbildningen (exempelvis examination, jämställdhet, seminarier). En fakultet fortsätter med årliga fokusområden som utgår från de elva aspekterna i riktlinjerna. Syftet är att underlätta inför självvärderingen samt ge institutionerna en möjlighet att kontinuerligt arbeta med de fem områden och aspekter som ingår i modellen. På motsvarande sätt sker arbetet vid ett vetenskapsområde där en handlingsplan för kommande år upprättas efter en utbildningsutvärdering, där det anges att varje planerad åtgärd bör ha en tydlig koppling till någon/några av de fem områden som anges i riktlinjerna i syfte att underlätta inför nästa utbildningsutvärdering. Varje planerad åtgärd i handlingsplanen dokumenteras vad gäller beskrivning, planering, genomförande, uppföljning, tidsaspekter och medverkande. Vetenskapsområdets/fakulteternas modeller kommer inom kort att finnas tillgängliga på medarbetaringången.

6. Summary and reflections

The present Quality Report is based on the fifth round of programme reviews at Uppsala University and covers evaluations conducted during 2022 and completed no later than October 2023. During this period, a total of 44 review units were evaluated within the framework of Uppsala University's model for programme reviews. Eleven of these review units concerned doctoral education in four faculties (in total, 35 doctoral subject areas were involved). These programmes were reviewed by a total of 34 assessment panels, nearly half of which included at least one international assessor. All assessment panels except one included at least one student representative (approximately a quarter included two students). It was not possible to recruit a doctoral student representative to one of the assessment panels.

In the report, a qualitative thematic description is presented, primarily based on the *programme coordinators' evaluation reports*. The evaluation reports summarise the most important conclusions based on self-evaluations and assessment panels' reports and present planned measures. The evaluation reports are processed by the responsible board, which establishes its conclusion based on the evaluation.

Reviewed Bachelor's and Master's programmes

Commonly found *strengths* exist in the following areas:

- The teachers' subject-related and teaching and learning expertise
- Goal attainment, teaching, assessment and progression
- Social relevance, links with the world of work and preparation for working life
- Research basis
- The design and content of the programme/courses
- Student influence and course evaluations

Commonly found *development areas/recommendations* exist in the following areas:

- Learning outcomes, teaching, assessment and progression
- Organisation and finance
- Educational development work
- Continuous quality assurance, quality enhancement and follow-up
- Student influence and course evaluations
- Equal opportunities and gender perspective
- Link to future working life
- Internationalisation

Commonly *planned actions* are found in the following areas:

- Learning outcomes, teaching, assessment and progression
- Organisation, marketing and finance
- Social relevance, labour market connection and alumni experiences
- Student influence and course evaluations
- Continuous quality assurance, quality enhancement and follow-up
- Educational development work

With one exception, the Bachelor's and Master's programmes are deemed to be of a high quality. The boards comment that the programme reviews have been well conducted in line with the prescribed model and consider the planned measures to be generally reasonable and adequate. In

total, the boards ordered special follow-up of one or more necessary measures in ten Bachelor's or Master's programmes (see page 17). One programme has been ordered to stop admitting new students.

Reviewed doctoral programmes

Commonly found *strengths* exist in the following areas:

- The supervisors' subject-related and teaching and learning expertise
- Goal attainment
- Research environment
- Post-doctorate career
- Collaboration
- Doctoral courses

Commonly found *development areas/recommendations* exist in the following areas:

- Preparation for future working life
- Supervision
- Doctoral courses
- Work environment
- Collaboration, collegiate body
- Staffing and recruitment
- External financing

Commonly *planned actions* are found in the following areas:

- Recruitment of staff
- Collaboration
- External financing
- Work environment

With one exception, the doctoral programmes are deemed to be of a high quality. The boards consider that the programme reviews have been conducted in line with the prescribed model and regard the planned measures as generally reasonable and adequate. The board has ordered special follow-up at two departments and one department has been ordered to stop admitting new students to one doctoral subject area (see page 23).

Some comparisons with previous quality reports

One major strength that comes up repeatedly is the high level of subject-related and scholarly expertise among the teaching staff. This applies both to doctoral education and to Bachelor's and Master's programmes. A closely related common strength in Bachelor's and Master's programmes is the strong research basis, with education on a firm scientific and scholarly foundation delivered by teachers who are active researchers. A good level of goal attainment and education of a high academic standard are other strengths that have featured prominently over the years and continue to do so in this round. Teaching and learning expertise and a high level of commitment among the teaching staff are another recurrent strength in education at all levels. With regard to doctoral education, more or less the same strengths occur overall as in Bachelor's and Master's education, though the strengths that turn out to be most common are more variable from year to year. One common strength that recurs relatively regularly in doctoral education is a good research

environment and in some years particular prominence has been given to the international aspects of the research environment.

Recurrent recommendations for Bachelor's and Master's programmes concern enhancing educational development efforts among the teaching staff, including discussions between teachers through regular meetings in collegial forums such as teaching teams, teaching committees and teachers' planning days. The panels recommend the programmes to devise arrangements for joint work on education and to establish clear means of communication among teachers to promote consensus and strengthen systematic development and follow-up. Recommendations concerning learning outcomes and constructive alignment are also common. These often concern particular intended learning outcomes, the formulation of intended learning outcomes or the progression of certain qualitative targets. Turning to gender perspective, both this time and in previous quality reports, opinions have emerged that in some cases, the perspective could be given greater depth over and above gender imbalance.

With regard to doctoral education, a recurrent recommendation is to reconsider the doctoral-level courses. This includes increasing the range of courses offered, creating joint courses across subjects or departments or national courses, and making it easier to find information about the courses offered.

As in previous years, there are recommendations to enhance the reception and integration of international students in the educational environment. This applies to both Master's and doctoral level. In this round, for example, the recommendations for Master's education include better introduction to group work, a mentoring system, systematic academic guidance and meetings between international students at different educational levels. A recurrent recommendation in doctoral education is to ensure that international doctoral students receive information about their doctoral studies in English, and this is also a common planned measure.

One recommendation that has been followed by planned measures over the years, and that concerns education at Bachelor's, Master's and doctoral level, is to make better use of the experiences of alumni.

In certain reviews, individual freestanding courses and contract education have been evaluated as an evaluation unit in their own right. In this round, the assessors emphasise social relevance and the strong link between the freestanding courses and society's need for new knowledge, professionals' need of continuing professional development, and lifelong learning. The opinion is expressed that department management should take a more coherent approach to these courses. As in previous years there are comments that a collegial forum is needed for quality assurance of these courses. A low completion rate and the staffing situation are mentioned as challenges for the freestanding courses. Measures planned this time include a review of the range of courses offered and the establishment of an organisational framework for freestanding courses (for example, by appointing a director of studies).

Concluding reflections

The University's model expects assessment panels to draw attention to strengths and development areas and to give their recommendations. The panels often mention that they have received good background material from the programme, that they have been given an excellent reception during their site visit and that they hope their recommendations will be perceived as helpful in the ongoing endeavour to make a good programme better. As the reviews are intended, in the University's model, to focus as far as possible on improving quality, the assessors emphasise development areas and forward-looking recommendations. The evaluation reports from the programme coordinators also focus on summarising and specifying prioritised measures moving forward. As a result of this

emphasis, the quality reports also have more to say about development areas and planned measures than about identified strengths, and it can be useful for readers to bear this in mind.

This round covers doctoral education in four faculties. In two faculties, all doctoral education has been evaluated, which corresponds to 28 doctoral subject areas out of a total of 35 evaluated subject areas. Both faculties have used a single assessment panel for the evaluation of their 14 doctoral subject areas, but the assessment panel's reports differ in their format. The report for one faculty presents observations, particularly notable and critical issues for each subject area, while the report for the other faculty summarises the findings for all the doctoral subject areas included. As a result, it is not possible to tell how many subjects each of the assessment panel's various opinions in the report refer to. As in previous years, the outcome is affected by which programmes are evaluated. This time, a number of doctoral subject areas included are relatively small, which is reflected in certain ways, such as there being more planned measures relating to local, national and international collaborations.

Over the years, the conference on programme reviews has had many different themes in the sessions connected with the strengths and development areas found in the quality reports. The conference that was due to be held in March 2020, but that had to be cancelled because of the pandemic, included a planned session on doctoral courses. Given that doctoral courses also receive attention in this year's quality report, there is reason to plan a session on this topic for the next conference. Another potential issue to focus on is how to improve the reception and integration of international students in the educational environment, together with the issue of how the University can benefit from the opportunities this would offer for internationalisation at home. It could also be interesting to take up the issue of ways of harnessing the experience of alumni, since this is a common recommendation and planned measure. Some examples of themes discussed at the conferences include goal attainment, working life and collaboration, doctoral education, internationalisation, gender perspective, student involvement in the programme reviews, collegial dialogue for quality in education, assessor perspectives and reflections on the University's model.

In this round, serious quality failings have been identified and two programmes have been ordered to stop admitting new students. In addition, special follow-ups of specific measures have been ordered, both this time and previously. This shows that the University's model is rigorous. However, the rigour of the model is expressed in somewhat different ways in different faculties. Some faculties decide to order a special follow-up when they consider that the evaluation report fails adequately to reflect and respond to the assessment panel's opinions. Programme coordinators are then asked to submit a new and more detailed evaluation report to the board. Other faculties refer incomplete evaluation reports back to the authors as part of the preparation process ahead of the faculty board's decision. In this round, in connection with the processing of the matter, a couple of faculty boards have added some further measure on top of those specified by the programme coordinators in the evaluation report. One faculty board has instructed a department to draw up an action plan together with the board's executive committee. There are also faculty boards that always give the departments, or a responsible body, specific tasks after a programme review. The board's decision or the model for the disciplinary domain/faculty indicates how follow-up of the planned measures will occur. Special follow-up is always monitored by the board. Several faculties' models emphasise the importance of the annual follow-up for the rigour of the model.

Bilaga 1. Lista över ingående utbildningsutvärderingar 2022

Tabell över 2022 års utbildningsutvärderingar inom ramen för Uppsala universitets modell

Fakultet/område	Utvärderingsenhet (enhet med egen utvärderingsrapport)	G+A ¹	FU ²
Fakulteten för utbildningsvetenskaper	Didaktik	A	FU
	Pedagogik	G, A	FU
	Pedagogiskt ledarskap	A	
	Speciallärarprogrammet och Specialpedagogik	A	
	Uppdragsutbildning inst för pedagogik, didaktik och utbildningssociologi (EDU)	G, A	
Historisk-filosofiska fakulteten	Etnologi	G	
	Etnologi	A	
	Etnologi		FU
	Förintelse och folkmordsstudier	A	
	Genusvetenskap		FU
	Historia	G, A	
	Konstvetenskap	G, A	
	Kulturanthropologi	G	
	Kulturanthropologi	A	
	Kulturanthropologi		FU
	Kulturvård	G, A	
	Musikvetenskap	G	
	Musikvetenskap	A	
	Musikvetenskap		FU
	Speldesign	G, A	
	Textilvetenskap	G, A	
	Textilvetenskap		FU
Juridiska fakulteten	Juristprogrammet	G, A	
Samhällsvetenskapliga fakulteten	Företagsekonomiska institutionen	G, A	
	Institutionen för freds- och konfliktforskning	G, A	
	Forskarutbildning vid samhällsvetenskapliga fakulteten		FU
Språkvetenskapliga fakulteten	Forskarutbildning vid språkvetenskapliga fakulteten – institutionen för lingvistik och filologi		FU
	Forskarutbildning vid språkvetenskapliga fakulteten – institutionen för moderna språk		FU
	Forskarutbildning vid språkvetenskapliga fakulteten – institutionen för nordiska språk		FU
Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten	Masterprogram i energiteknik (Entech)	A	
	Masterprogram i förnybar elgenerering	A	
Vetenskapsområdet för medicin och farmaci	Masterprogram i läkemedelsanvändning	A	
	Masterprogram i läkemedelsmodellering	A	
	Masterprogram i läkemedelsutveckling	A	
	Fristående kurser, uppdragsutbildning och övrig utbildning vid farmaceutiska fakulteten	G, A	
	Logopedprogrammet	G	
Vetenskapsområdet för medicin och farmaci	Fristående kurser, uppdragsutbildning m.m. vid medicinska fakulteten - inst för folkhälso- och vårdvetenskap (FHV)	G, A	

¹ G= utbildning på grundnivå, A= utbildning på avancerad nivå

² FU= utbildning på forskarnivå

Fakultet/område	Utvärderingsenhet (enhet med egen utvärderingsrapport)	G+A ¹	FU ²
	Fristående kurser, uppdragsutbildning m.m. vid medicinska fakulteten - inst för kvinnor och barns hälsa (KBH)	G, A	
	Fristående kurser, uppdragsutbildning m.m. vid medicinska fakulteten – fd inst neurovetenskap	G, A	
	Fristående kurser, uppdragsutbildning m.m. vid medicinska fakulteten - inst för kirurgiska vetenskaper och inst för medicinska vetenskaper	G, A	
	Fristående kurser, uppdragsutbildning m.m. vid medicinska fakulteten - inst för medicinsk cellbiologi (2 utvärderingsenheter, 2 bedömgrp)	G, A	

Appendix 1. Table of included reviews of study programmes (review units) 2022

Faculty/Disciplinary Domain	Review unit (units with own evaluation report)	F+S ³	T ⁴
Faculty of Educational Sciences	Curriculum Studies	S	T
	Education	F, S	T
	Educational Management	S	
	Special Needs Teacher Education Programme and Perspectives in Special Needs Education	S	
	Contract Education Department of Education (EDU)	F, S	
Faculty of Arts	Ethnology	F	
	Ethnology	S	
	Ethnology		T
	Holocaust and Genocide Studies	S	
	Gender Studies		T
	History	F, S	
	Art History	F, S	
	Cultural Anthropology	F	
	Cultural Anthropology	S	
	Cultural Anthropology		T
	Conservation	F, S	
	Musicology	F	
	Musicology	S	
	Musicology		T
	Game Design	F, S	
Textile Studies	F, S		
Textile Studies		T	
Faculty of Law	Law Programme	F, S	
Faculty of Social Sciences	Department of Business Studies	F, S	
	Department of Peace and Conflict Research	F, S	
	PhD studies Faculty of Social Sciences		T
Faculty of Languages	PhD studies Faculty of Languages – Department of Linguistics and Philology		T
	PhD studies Faculty of Languages – Department of Modern Languages		T
	PhD studies Faculty of Languages – Department of Scandinavian Languages		T
Faculty of Science and Technology	Master's Programme in Energy Technology (Entech)	S	
	Master's Programme in Renewable Electricity	S	
Disciplinary Domain of Medicine and Pharmacy	Master's Programme in Drug Management	S	
	Master's Programme in Pharmaceutical Modelling	S	
	Master's Programme in Drug Discovery and Development	S	
	Freestanding courses, Contract Education and other Education at the Faculty of Pharmacy	F, S	
	Speech and Language Pathology Programme	F	

³ F = first-cycle study programme, S = second-cycle study programme

⁴ T = third-cycle study programme

Faculty/Disciplinary Domain	Review unit (units with own evaluation report)	F+S ³	T ⁴
Disciplinary Domain of Medicine and Pharmacy	Freestanding courses, Contract Education and more at the Faculty of Medicine – Department of Public Health and Caring Sciences	F, S	
	Freestanding courses, Contract Education and more at the Faculty of Medicine – Department of Women’s and Children’s Health	F, S	
	Freestanding courses, Contract Education and more at the Faculty of Medicine – former Department of Neuroscience	F, S	
	Freestanding courses, Contract Education and more at the Faculty of Medicine – Department of Surgical Sciences and Department of Medical Sciences	F, S	
	Freestanding courses, Contract Education and more at the Faculty of Medicine – Department of Medical Cell Biology (2 review units, 2 assessment panels)	F, S	

Enheten för kvalitet och utvärdering
Avdelningen för kvalitetsutveckling
Maria Magnusson
Maria Wolters